

Előfizetési árak:

Helyben:
Egész évre 6 korona
Félévre 3 " "
Vidékre:
Egész évre 12 korona.
Félévre 6 " "
Egyes szám ára 1 kr.
(2 fillér.)

DEBRECZENI FRISS UJSÁG

Megjelenik:
mindennap
hétfőn és ünnep után
való napon is.
Hirdetések díjszabás
szerint.
Egyes szám ára 1 kr.
(2 fillér.)

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13. szám.

Telefon 139. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények ide küldendők.

Főszerkesztő:

SAS EDE.

Felolós szerkesztő:

HARSÁNYI SÁNDOR.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13. szám.

Telefon 139. szám.

Előfizetések, hirdetések és reklámközlemények itt vétetnek fel.

A pártok harca.

A választó polgárok szíves figyelmébe.
Debreczen, szeptember 25.

Minden átmenet bizonyos zökkenést okoz. akár a kocsikereke, a mely a régi kerékívágásból az ujba csapott át. Így vagyunk az új választási törvényvel is. Hazánk évszázadok óta nagy garral, etetés-itatással, kapacitálással ejtette meg mindenféle választását. A megyei restaurációk alkalmával olykor és olyik helyen kisebbszerű csaták fejlődtek és nem egy jámbor választó hagyta ott zápfogát.

A kiegyezés után pl. képviselőválasztás alkalmával az ungvári kerületben Kandó és mocsári közti választásnál több embernek a vére folyt. Nagyon természetes, hogy az új törvény életbelépte nem szüntetheti meg rögtön, nem törölheti le egyszerre a régi bajokat, a régi visszaéléseket, mert előbb kell, hogy a törvény a köztudatba menjen át és a polgárok szívébe fészkelődjék be. Ez olyan axióma, amely mellett érveini se kell. Ha tehát itt is, ott is extra muros — a pártok tulbuzgó hivei kapacitálnak, azért nem kell még oly nagy lármát csapni se itt, se ott. Utoljára is Debreczen sz. kir. város, nem a Verchovina sem nem Ázsia-Oroszország. A mi

választóink elég intelligentiával és önállósággal bírnak arra nézve, hogy tudják latolgatni, kire adják voksukat.

De ha minden választó doktor juris volna is és vaskos kötetre menő disertációkat irt légyen a szabadelvü-, Kossuth-, Ugron és néppárt mivoltáról: akkor is volna kapacitálás, szóval: választási mozgalom. De ez nem kell, hogy izgalmoba hozza a város kékés polgárságát és — nem szükséges, sőt egyenesen káros és kárhozatos, hogy a választási mozgalom és kapacitálás a személyeskedés terére is lépjen és — egyenetlenkedést okozzon a békés polgárok közt.

Ismerjük képviselőjelölteink mindegyikét. Tudjuk, hogy mindegyikük egyenként és együttvéve nemcsak Debreczen sz. kir. városának, hanem a parlamentnek is diszére válnának.

Világos tehát, hogy itt nem lehet személyes harc és nem szabad, hogy személyes harcra fajuljon a választás, hanem maradjon szépen az elvek integritásának korlátai közt.

Stuart Mill elbeszél egy esetet, hogy választás alkalmával a gazda megkérdezte bérését, kire adja voksát? Hallván a bérestől, hogy az ő ellenfelére készül szavazni, azt mondta neki a gazda:

„Tudod mit fiam, maradjunk mindketten itthon és szántsuk fel a földet! Te szavaznál az én ellenfelemre én pedig a tiedre. Ha egyikünk sem szavaz, úgy kiegyenlítjük kölesönösen a két szavazatot.“ — De — mondja Stuart — nem jutott a gazdának eszébe szolgáját kapacitálni, hogy szavazzon az ő jétöltjére.

Ez volna az ideális tiszta választás.

Ámde Stuart Mill óta Angliában is megváltozott a helyzet. Ott sincsen már ma tiszta választás.

Mi — barbárnak esufolt magyarok, ebben is tulszárnyaltuk a mívelt nyugotot: készülünk tiszta választással megtölteni a parlamentet. Adja az ég, hogy így is legyen. Ámde addig is, míg a tiszta választás a nép tudatába átmegy, legyünk kimélettel egymással szemben. Emberek vagyunk és emberinél egyebet ne kívánjunk egymástól.

Kuthi Zsigmond.

TÁVIRATOK.

Mac Kinley gyilkosának tárgyalása.

Buffalo, szeptember 24. (Saját tudósítónktól.) Mac Kinley gyilkosa ügyében ma kezdődött meg a végtárgyalás.

Buffalo, szeptember 24. (Saját tudósítónktól.) A Czolgoszpör tárgyalása alkalmából a törvényszék épületét szigoruan őrzik. Csak belépőjegyekkel lehet bejutni. Czolgoszt a fogházból az utca alatt lévő alaguton kísérték át erős fedezet alatt a bíróság épületébe. A vádlott egyik védője beszédében azt mondta, hogy a védő feladata az, hogy örködjék a fölött, hogy a vád szigoruan alkalmazkodjék a törvényes formákhoz. Hir szerint a védők csak arra foguak szoritkozni, hogy a vádlott örültté nyilvánítását fogják indítványozni.

Buffalo, szeptember 24. (Saját tudósítónktól.) A Czolgoszpör tárgyalásának további folyamán Gaylard védő azt mondta, hogy Mac Kinley sebének nem kellett okvetlenül halált okoznia. A halál tulajdonképeni oka azonban a jelenségekben keresendő, a melyek a gyomor hátulsó részében felléptek. A halál közvetlen oka egy szeptikus folyadék a hasnyálmirigyek által való felszívása volt.

Megőrült árvaszéki jegyző.

Szabadka, szeptember 24. (Saját tudósítónktól.) Szavajics Tivadar árvaszéki jegyző örülesi rohamban ma a Palicsba akart ugrani, de megakadályozták.

TÁRCZA.

Tisztujítás 1696-ban.

— Adat a debreczeni tanács műveltségi színvonalához és önálló gondolkodásához. —

Közi: Zoltai Lajos.

Az urnak 1696-dik esztendejét irták. A régi városbáza öreg gyűlés-teremben, az északnyugati szegeleten, két ablakos nagy tanácsházban (körülbelül azon a helyen, a hol most a polgármester ur szobája van) már mind egybegyűlének a nemes Tanács és választott bites Közönség érdemes tagjai. Színe, java Debreczen polgárságának. Közülök nem egy még abban a szomorú időben gyűjtötte a város ügyeinek vezetéséhez szükséges tapasztalatait, szerzte szenatori, tribunusplebisi, főbírói tiszt viseléséhez az érdemeket, mikor két-három ur, török, német, magyar parancsolt Debreczennek. A főbírói székből fiatal erő ült. Még csak 39 éves; Dobozi II. István. De olyanok támogatták nehéz feladatában, mint Komáromi István

Tokács István, Néki István, Erdődi Pál, Szilágyi Pál, Veresmarti János, Püspök István, Nánási István, Dikó Péter, Papp Miklós, Király Mihály, Borsi János, Dikó István, Károlyi István, Sárándi Dániel, Bika Sámuel, Balyk István, Tikos János, Bartha István, Csókási János, Monoki István uraimék; az ifjabb nemzedékből pedig: Komáromi György, Diószegi Sámuel, Váci János, Borbély András, Pósalaki János, Király-sági János stb. tekintélyes polgárok.

Ezek és még sokan mások ülték körül új esztendő első napján a tanácskozó asztalt, mely mellett a magisztratus megújítását kellett épen akkor megejteni, amaz új rend szerint, amelyet a Kassán székelő szepesi kamara a király nevében honosított meg ugyanezen esztendőben. Ekkor történt ugyanis legelőször, hogy a szepesi kamara királyi biztost küldött a debreczeni tisztujításra, Kapronczay György tokaji harminczados személyében.

Ott ült tehát az asztalfőn a nagy-ságos királyi biztos ur is. Megbízó levelének felolvasása, a városi számadások felett támadt vita s ezek helyben hagyása után, megkezdődött

a tisztujítás. A főbíró, Dobozi István, a senatorokkal egyetemben, nem különben az agg Komáromi István, népszónok, a kit akkor Magister civium, vulgo, polgármesternek nevezének, a polgárság jogainak szószólója és képviselője, — leteszik tisztjüket s eltávoznak.

Most felemelkedik Pósalaki János, első eskütt notárius. Az egyetemes papság protestans evangéliumi elve alapján imádkozni kezd. Istent hívja segítségül.

A szép imádságot a város jegyzőkönyvében olvashatjuk: „...Külső szükségünkben is tekincs meg minket, (kegyelmes, felséges, mindenható áldott Atya Ur Isten, mi Urunk Jézus Christusnak dicsőségesen Szent Atya!) és válasz mi közülünk oly gondviselőket és elöttünk járókat, kiknek minden igyekezetek és főszorgalmasságok légyen a te tisztiségednek és dicsőségednek magasztalásának elővitelére, azután a te nyomorult népednek külső állapotjának javára és megmaradására.

Épics fel minket Ur Isten a te erős Lelkeddel, mint régenten az te Néped előtt járókat, kiket te választottál. Adgy jó ielket, eszet, elmét,

értelmet, bölcseséget a mi elöttünk járóknak is, kiket gyámolul és gondviselőjül állattál ez helyben letelepedett örökségednek oltalmazására mindez ideig és ma is, kiket állandó vagy, készies el mi Urunk Istenünk azokat a te erőddel, elégséges segedelmeddel, hogy a jó és gonosz között tudgyanak választást tenni és a te népedet, a te Szent Lelkednek vezérlése által, tudgyák szelidségben igazgatni és minden jóra eszességgel vezérelni.“

...„Hajos hozzánk Ur Isten a te füleidet és hald meg, fordies reánk a te Szent szemeidet és lásd meg a mi környötünk lévő farkasoknak igyekezeteket, kik minden tanácsokkal azon vadnak, hogy minket te szegény pihaidat, gonosz szándékok szerint megemészthessenek és a földről el törölhessenek. Segies meg annakokáért Ur Isten és ne hadgy minket ezek miatt megemésztenünk, hogy ne dicselkedhessenek a mi romlásunkban és ne örülhessenek mi rajtunk a kevélyek te ellened... Amen.“

(Folytatjuk.)

Fűszer- és magkereskedés áthelyezése.

Értesitem a n. é. vevőközönséget, miszerint fűszer-, csemege- és magkereskedésemet f. év november havában tetemesen megnagyobbítva s teljesen modernül berendezve, a szomszédos újonnan épült Kardos-féle házba (Kardos és Bosznay üzletek közt) helyezem át. **Kontsek Géza** előbb **Gaszner Károly**.

Zátonyrajutott yacht.

Fiume, szeptember 24. (*Saját tudósítónktól.*) Haditengerészetiünk Lili yachtja Veglia szigeténél zátonyra jutott. A hajót sikerült kritikus helyzetéből kimenteni s Fiumébe vontatni.

Kinából hazaérkezett katonák.

Trieszt, szeptember 24. (*Saját tudósítónktól.*) A második kelet-ázsiai német zászlóalj ma reggel 6 óra 15 perczkor Kinából ideérkezett. A Lloyd elnöke, *Becher*, az igazgatóság tagjaival, a *Ferencz Ferdinánd* Lloyd-gőzösön a német csapatok üdvözlésére ment.

A burok harcaza.

Ladysmith, szeptember 23. (*Saját tudósítónktól.*) A burok a Paardekopon megrongálták a vasúti vonalat. Tíz kocsit kisiklott. Hat ember és 30 ló odaveszett.

Válasz a kérdésekre.

Debreczen, szeptember 23.

A Debreczen néhány kérdést intézett hozzám a melyekre kötelesemmé tartom — mint kívánja — nyíltan és őszintén felelni. Előre becsajtom, hogy tárgyilagossá lesznek és nincs szándékomban az ügyet mérges polemikára vezetni. Az alkotmányos harcot ne bélyegezzék az indulatok tusája; a polgárok, a pártok egymásközti jóegyetértését, békeességét ne zavarják meg a párt lapjai, a melyeknek az elvek küzdelmében sokkal fontosabb, nemesebb, magasabb feladat jut osztályrészül.

A jelenlegi választási mozgalmak alatt a Debreczen több ízben félreérthetetlen czélzásokat tett a II-ik kerület szabadelvű jelöltjének egy oly valótlan esetére, a melyet csak a trágár élezelődés tudott oly rikítóan, oly durván kiszínezni. A mit a minden komolyságot, minden erkölcsi súlyt nélkülöző, immorális élezelődés igyekezett beplántálni következetes rosszakurattal a köztudatba. Egy meg nem történt, de azért mégis durván kiszínezett kalandot, a mi pár napig jóízű mosolyra készíthet ugyan némely, a guny iránt fogékony embert, de ha megdörögt volna is; ha e rágal-makat betudták volna bizonyítani, a mint erre nézve több kísérlet csufos kudarcot szenvedett, mondok: ez esetben is, semmikép sem szolgálhatna fegyverül az elvek becsületes harcában s gunyos szelöltetése semmiesetre sem helyén való a komoly politikai napilap tisztaságában.

Tegyük le egy pillanatra a párt-politika szemüvegét; dőljön le egy pillanatra a pártpolitika válaszfala; ragadjuk ki magunkat egy kis időre az alkotmányos küzdelem csatájából s bíráljuk az eseményeket pártatlanul, higgadt, nyugodt elmével s próbáljunk így elfogulatlanul pálcázni törni egy tevékeny, munkás ember multja fölött.

A mint így írásztalom mellett ülök s gondolataimat rendezve, egymásután papírra vetem, káprázatosan szemembe sütnek a ragyogóan tiszta nap fényes sugarai. Önkéntelenül eltűnök a napon: mily fontos, mily tiszta, mily ragyogó!

A káprázató fény megtöri látóképességemet, erősen lehunyom szememet s midőn ismét felnyitom, kellemetlen homály vesz körül. Az imént makulátlan, tündöklő, tiszta nap bágyadtan szórja megtört sugarait szobám ablakára: egy csunya fekete felhő törte meg fényét s élesen megfigyelem, látom mint küzd a jóságos öreg nap ezzel a csunya folttal, nem vonja meg tölem világosságát, jótékony melegét... S ugyanekkor en hálátlan, gyarló ember zugalódom a napra? Leszidjam, lecsároljam mert neki ment, vagy nem tért ki a felhő elől, a mely foltot ejtett rajta?

Márk Endre egész életét — még ellenségei is elismerik róla, hogy önzetlenül — a közügyeknek szentelte, a közjót szolgálta s mindig megvolt benne az a jóakarát, a mi sok-sok más embertől hiányzik: hasznára lenni a társadalomnak. Megengedem, hogy ezenközben utjában állt sok magasba törő, hű embernek; megengedem, hogy tulbuzgóságában itt-ott ártott is — hisz a nap éltető sugarai sem egyformán jótékony hatással vannak: elperzselik a puha, zöld pázsitot, felszivják a csörgedező patak kristályvizét — de általában mégis éltető elemünk... A hasonlat talán kissé bizarr, higgadt elmével mérlegelve a dolgot, én mégis így vagyok Márk Endrével. Márk Endre multjának tiszta egét az alacsony értelmiség, a pillanatnyi hatáskor magasabbra nem emelkedhető absztrakt elmék a maguk szánalomraméltó korlátoltságukban trágárul kiszínezték, erkölestelenül káromolva a napot:

— Tűnj le nap! Ne süss nap, mert sötét felhő borította tiszta fényedet... A sötétség váltson fel ragyogó nap, mert a mi elménk a sötétség, a trágár guny birodalmát imádja.

A midőn kijelentem, hogy e hasonlat minden párt és politikai szemponttól távol, csupán az én emberséges érzületem diktálta szerény véleményem, egyben kérem a Debreczen t. szerkesztőjét, egyébként nagyrabecsült kollegámat, nem párt és politikai szemüvegen nézve, elfogulatlanul bírálva a dolgot, azonosítja-e ö magát a köztudatba meszterkélten átplántált szemérmellen élezelődéssel? Azonosítja-e magát a függetlenségi párt, mint erkölcsi testület és tovább megyek: azonosítja-e magát amaz ideális gondolkozású férfiu, akit a választási kampány legközelebből érdekel, a II-ik kerület függetlenségi jelöltje e trágár hajszával?

Noha a Debreczen-ben néhányszor nyomát láttam, a mit csakis a pillanatnyi felhevülésnek, a tulbuzgóságnak vagyok hajlandó tulajdonítani s így föltételezem, hogy egyik-köjünk sem azonosítja magát e tulajdágig feleslegzött méltatlan hajszával, — ez esetben a kérdésekre csak azt válaszolhatom, hogy az inkriminált kifejezések, az erős leczke, nem a tiszteit ellenpártot, mint erkölcsi testületet s nem azokat illette, a kik az elvek harcában e szennyes fegyvereket megvetik. A leczke tisztán azoknak szólt, a kik az alacsony gunytól megmételtyezve a vasárnapi emelkedett hangnlatot pimaszul megzavarni igyekeztek, a kikre nézve fönntartom ama kijelentésemet — tartozzanak bármely politikai párt-hoz: szennyfoltjai a zászlónak.

Ha a t. ellenzék ez elemeket kirugja kebeléből, ezt nagyon okosan teszi, a mely tett valóban dicséretre fog válni, csak a saját erkölcsi nivóját emeli, csak magának tesz vele megbecsülhetlen szolgálatot. Ama kívánság pedig, hogy a szabadelvűpárt is hasonlóképen bánjék el az erkölcsi szeméttel — a diszkret élezelődés daczára — nyugodt lélekkel állíthatom, hogy e pártból a salak önként válik meg, hisz a politikai életben számtalan precedens van erre.

Ennyiben tartottam szükségesnek a tisztelt lapírtás kérdéseire válaszolni. Remélem higgadt, komoly, férfias a válaszom s közmegelegedésre szolgálhat minden oldalon. Mert tollamat egyáltalán nem vezette pártérdek, csupán a köztudatba átplántált hülye élezelődés erkölcsi súlyát kívántam helyes világításba helyezni, eltekintve a jelenlegi választási küzdelem kimenetelétől s ezért szándékosan kerültem ezikkemből minden korteszü kifakadásokat.

Az elvek magasztos harcában ne kiesinyeskedjünk; dicső ünnepe ez a magyar politikai életnek, vessük le emberi gyarlóságainkat, becsüljük meg kölcsönösen egymás zászlóját, hisz mindkettő egyforma nemzeti színű s ha a magunkét feltjük a szennyfolt, ne ejtsünk foltot az ellenpárt háromszínű lobogóján.

S győzzön bármelyik tábor, e város későbbi nyugalma megkívánja, hogy a küzdelem ne az irtó háboru siralmas nyomát hagyja maga után. Ne a legyőzött, hanem a győző hajtsa meg lovágiasan zászlóját a nemes ellenfél gyanánt legyőzött előtt.

Harsányi Sándor.

Választási apróságok.

Debreczen, szeptember 24.

Hogy megy a választás az idén?

Lassanként az ország minden részébe elhatott a bíraskodás híre. A választók és különösen a kortesek szörnyen meg is vannak ijedve.

— Hogy hát most már inni se szabad?

— Hát mire való akkor a választás, ha még csak nem is iszunk?

A minap aztán kérdi Hadik Endre gróftól egyik választója:

— Hát méltóságos uram! Igaz-e, hogy az idén csak egy „szervusz”-szal választunk? Mert hát akkor én nem szavalok!!

A Gajári zászlal.

Kérdik a minap Gajári Gézától, a váci kerület jelöltjétől, hogy sokba kerül-e a választás?

— Nem a, hiszen nincs pénz, de posztó az van? Tán posztógyárad van?

— Dehogy, hanem csak a zászlókra költök pénzt. De az is megteszi!

— Ugyan-ugyan? És megelégszenek a zászlóval a választók?

— Meg! T. i. nem nyomatok a zászlókra semmit. Üresen adom át a választóknak. Azok aztán elteszik — *firhangnak!*

... Az asszonyok aztán mind mellettem is vannak ám!

Zászlók, mint hadifoglyok.

Talán a legelkeseredettebb a választási mozgalom Ó Budán. Iszonyu heves itt a küzdelem. Annál hevesebb és elkeseredettebb, mert nincs furfangosabb választópolgár nagy Magyarországon, mint az ó-budai szavazó polgártárs. Egyszer Vészi-párti, egyszer meg Nagy Dezső hőzszit. Nézi-várja, hogy hol lehet hát már nagyokat inni, mint annak előtte. De ha se itt, se ott nem osz-

togatják a karcost és mindenkinek a maga lajblíjából kell elővenni a garast a koresmában. És aztán szörnyű gondolkozóvá teszi. Egész nap gondolkozik.

— Nu ja! Der Mens vász nit, hofa foksoljon!?

Igy aztán az ó-budaiak páros napokon Vészi-pártiak, pártatlan napokon Nagy-pártiak.

Ez a magyarázata ennek a mulatságos epizódnak.

Mind a két párt sűrűn osztogatja a zászlókat. A Nagy Dezső hívei az egyik napon beviszik a Vészi-zászlókat a Nagy Dezső pártírodájába nagy diadallal.

— Nini! Mit kaptunk a Vészi-ektől!

A Vészi választók is ugyanazt teszik a Nagy zászlókkal, úgy, hogy a két pártírodában rakásra allanak az ellenpárt zászlai.

Igy történik aztán, hogy nagyon erősen fogynak a zászlók. Nem győznék azt még Rotschild sem szállíttatni.

Mit tett tehát a két pártiroda?

Diplomáciai jegyzőkeket váltott s végül barátságosan megegyeztek abban, hogy a zászlókat, mint hadi foglyokat — *kölcsönösen kicserélik.*

Ma ment végbe a zászlócsere — ünnepélyes szertartással a Rákóczy indulója és a követek kölcsönös tisztelgése mellett.

Vajjon hányszor kell még kicserélniök a zászlókat — október 2-áig?

Kortés nóta Pichler ellen.

A rőthaju Pichler apát nagy gondok emésztek mostanában. Hogyan vigyázzon ő Magyarországra, ha esetleg elveszti a Kölesdi kerületet? Pedig nagyon valószínű, hogy elveszti, mert a kerület választói tömegesen sorakoznak a szabadelvű Bernzieder János földbirtokos zászlója alá.

De Pichler nem azért vigyáz Magyarországra, hogy ha esetleg a Kölesdi kerületet elveszti: mandátum nélkül maradjon. Beszéli, hogy valahol Erdélyben rejtve őriznek számára egy kerületet arra az esetre ha Kölesd hűtlenül elhagyná. Mert Pichlernek bent kell maradnia a parlamentben! Mi lenne Magyarországból, ha ő nem vigyázna rá?

A kölesdiek ugyan azt mondják, lehet, hogy Pichler jól vigyázott Magyarországra, de a kölesdi kerületre nem igen vigyázott, mert ott bizony mostanában hegyen-völgyön csakis ez a kortesnóta járja:

Gyere pajtás választásra,
Az eszedet ne bízd másra.
Nem divatos már a vikler,
Nem kell senkinek a Pichler
Éljen Bernrieder!

Pichler szavát sok nép hallja,
Sok beszédnek sok az alja.
Nem kell nekünk gyütt ment Ritter
Követünk lesz a Beritter
Éljen Bernrieder.

Olyan ember kell minékünk,
A ki szívünk, lelkünk, vérünk;
A ki jó bor és nem esiger
Ilyen ember a Bernrieder
Éljen Bernrieder!

A kinek a laba rezeg,
Az nem egészséges gyerek.
Az éljen ki nem hiányos
Éljen a Bernrieder János
Éljen Bernrieder!

Nagyon szeretjük az apját
Hogyne szeretnénk a fiát.
Faj-fajra üt szót a nóta
Szívünkbe hozza a kóta.
Éljen Bernrieder!

Itt született, itt e tájon
A hidvégi rónaságon
Itt született el hát velünk
Bernrieder lesz a követünk.
Éljen Bernrieder!

UJDONSÁGOK

* Villamos világítás Debreczenben.

Régi óhaja már Debreczen város közönségének a villamos világítás létesítése. A városi világítási bizottság ezzel a körülménnyel számolva, komoly munkálatokat tett egy villamos telep felállítására. E mozgolódás hírére a Bihari Szénbánya és Villamossági részvénytársaság, amely az esetleg kihirdetendő pályázaton részt akar venni, próbaelőfizetéseket gyűjt a czéltől, hogy a várható áramfogyasztásra nézve kellőleg tájékozva legyen. A czég különben a Magyar Aszfalt Részvénytársaság által megkezdett tárgyalásokat folytatja és villamos áramot csak a városi világítási műveknek akarja szolgáltatni, vagyis kizárólag oly módozatokkal pályázik, amelyekkel a házikészítés elve épségben marad. Ez a próbagyűjtés a városi világítási vállalatnak mindenképen előnyére szolgálhat, mert adatokat nyer a bármely módozat mellett felállítandó villa nos telep fogasztására nézve.

* Hajdúvármegye költségelőirányzata. Hajdúvármegye fő-zamvevője Budaházi Odón elkészítette a vármegye jövő 1902. évi költségelőirányzatát. A kimutatás szerint az összes szükségletet 124,142 korona, mely a bevételekkel teljesen fedezve van. Felemlítésre méltó, hogy a vármegye pénzügyi viszonyai oly rendezettek, hogy egy krajczár vármegyei pótdóval sines megterhelve a lakosság. A költségelőirányzat 15 napig közszemlére van kitéve a főszámvevői hivatalban.

* Meglopott ezredorvos. Dr. Glück Gyula honvédezzredorvos most tölti szabadságidejét távol a várostól. Lakását tisztí szolgája őrizetere hagyta. Míg a szolga tegnapelőtt valami hivatalos ügyben a kaszárnnyában járt egy borbélysegéd behatolt az üres lakásba és onnan egy női órát ezüst lánczal ellopott. A legény feljelentette a lopást a rendőrségnél s a nyomozást Dobos József rendőrbiztos vezette, aki a tolvajt ma el is csipte. Az óra már nem volt nála, mert azon tul adott, de Dobos hamarosan kiderítette azt is, hogy ki vásárolta meg, így a lopott jószág csakhamar visszakerült jogos tulajdonosához.

* Czigányfurfang. Egy h-nánási tisztelet atyánkita és választó polgártársunk betekintett Debreczenbe, hogy megtagadja mi irányban folyik az ország sorja, mert sehogysem fér a fejébe a tiszta választás és nem akarja elhinni, hogy másutt sem esznek-isznak a szavazók a követválasztás erényében, azt hívén, hogy csak Nánás koplál és szomjazik a hazáért. Így történt azután, hogy a tapasztalatait kibővítsé, betekintett a „Vörös ökör” című vendéglőbe, a hol saját becsületére rendelt négy vas árányakolajt. Egy tizenhatodrendű czigány primás negyedmagával rángatta a Sulamit macska és kut nótáját, a mi János bátyáknak annyira megtetszett, hogy a turós laska fogyasztóját is tátva felejtette, a mit a vörös ököri primás nagyon hamar megsejditett s mikor a piros rózsás eszeréptányért a kezébe vette, hogy a száraz fakoptatás árát betányérozza, először is János barátunkhoz lépett és nagy illedelmesen a következőket sugta a fülsébe:

— Instálom nemzetes urám, segítsen rájtunk, há tud, ázs Isten is megáldja érte.

— Szívesen barátom, de mivel?

— Látja nemzetes uram ást a sok butá párástott ott a másik ástálnál, há üres tányérral megyek hozzájuk, két krajcsánt lőknek tele, de há bänköt

látnak a tányérba, egyik sem mer egy koronánál kevesebbet ádni.

Jánosunknak tetszett az ötlet s átadta az öt forintost s a bajusz alatt mosolyogva leste, hogy miként rakják a rajkók oltárára a parasztok a koronásokat. De nagyott nézett, mikor a primás a beszédett pénzt az öt forintostával együtt zsebreavágta s felkapva a hegedüt, odaszólt hozzá:

— Igenis nemzetes urám, most már elmuzsikáljuk, a mit tetszett páranosolni.

S rákezdte a „Ha benyulok a kis lajblim zsebébe” nótát.

— Ne azt huzd, azt a kormos ábrázatu Jehovádat, hanem add vissza az ötösömet — kiáltja János.

— Én a kigyelmed ötösöt? hát nem ázst sugtá előbb a fülembé, hogy rántsam el a nótáját, — válaszol a primás.

Szót szó követett, végre János bátyánk a rendőrséghez fordult, hogy adassa vissza az ötösöt, a hol a rendőrtisztviselő a panaszz hallatára vigasztalásul csak annyit mondott:

— Édes barátom, ha nekem minden czigány és minden koresmáros másnap visszaadta volna a pénzem, a mit adtam nekik, akkor ma az enyém lenne az egész Nánás.

Egyet sodritott a jó hajdu a bajuszán s csak annyit mondott:

— No, ne neked János, — azzal ott hagyta a rendőrséget és busan ballagott le a léposdőkön...

* Egyházi ünnepek Hajdu-Dorogon.

Lélekemelő két egyházi ünnepély folyt le az elmúlt vasárnap Hajdu-Dorogon. A református és a görög katolikus egyház ünnepelt nagy lelkesedéssel. A református egyház harangszentelési, a görög katolikus pedig toronygomb feltételei ünnepet ült. A kis református egyház ujonnan épült templomának tornyába Fodor Benjámín lelkész buzgólkodása folytán még egy új 7 mázsás harang került. A nemes adományokból 1800 koronáért vásárolt harangot vasárnap helyezték el. A hitközség tagjai kora reggel mentek ki a vasúti állomáshoz s mikor a harangot kocsiira helyezték, kifogták a lovakat s a hivek a kegyelet jeléül maguk huzták be a harangot a templomig. A menetet zenekar kísérte s a harang elhelyezése nagy ünnepségek közepette folyt le. A görög katolikusoknál délelőtt 11 órakor ment végbe a toronygomb feltételei ünnepély. A gombot és a keresztet Ujhelyi András lelkész áldotta meg, a mi után Farkas Győző főjegyző felolvasta a gomba helyezendő emlékiratot. Erre a gombot Isten áld meg a magyart éneklése közben felhuzták. A gombot és a keresztet a szédítő magaságban Posta István 18 éves ácssegéd tette helyére. Az ünnepélyt Megléczy Ferencz vendéglőjében bankett zárta le.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon nemeslelkű részvevők, akik felejtetetlen jó feleségem végtisztességételen oly feltűnő nagyszámmal megjelentek és résztvételüket más módon is nyilvánították; mi által lesújtó bánatomat enyhíteni igyekeztek, — fogadják ez uton is halás szívből fakkadó köszönetemet. — Erdélyi István.

* A pillangó veszedelme. Mikor a toronyórák elkongatják az esti tiz órát, kihal az egész város. A zajos főutezán csak egypár ós kávéházi alak és a szorgalmasan posztoló rendőr lépteinek kongása hallszik. A rendőr figyel. . . vigyáz a rendre, melynek tudvalevőleg muszáj lenni. Séta közben megáll, jobbra, majd balra néz — aztán halad tovább. Egyszerre azonban diadalittasan üti fel fejét s átszáguld a másik oldalra. A kistemplom kapujában szorong egy fehérruhás pille — azt vette

észre a rend éber őre. Reáront nagy brachiummal, de először meginterpelálja.

— Hogy kerülsz ide a főutezára.

A leány, a kit különben odahaza Kokas Erzsinek hívnak, egész hidegvérrel válaszol.

— Hát a pillangó miért csapódik a lámpához?

A rendnek őre ránéz a filozófus Kokas Erzsébetre, aztán félvállról megadja.

— Hát rosszul teszi ha a lámpához csapódik, mert ott biztosan meghal. Te is rosszul tetted hogy kijöttél a fényre, mert két nétre a dutyiba kerülsz.

És másnap a fogalmazó szobájába kiderült, hogy a rend őrének volt igaza.

* Az ezüst óra kalandja. Bernáth József tisztiszolgának volt egy szép ezüst órája, a melyet megtakarított filléreiből vásárolt magának. Az értékes ezüst órát büszkélkedve mutogatta Koleszár Jenő faczér kőményseprő legénynek, a ki pár nap óta Debreczenben csavarog. Koleszár rövid gondolkodás után ellopta Bernáth óráját és zálogházba tette. A rendőrség azonban nyomára jött turpisságának s letartóztatta. A tolvaj kőményseprő legényt csavargás miatt előbb a közigazgatási hatóság büntette meg s ha itt kiállja büntetését, átkiséri a királyi ügyészséghez.

* Gyászrovat. Vági Sámuelné született Jakab Czeczilia Vági Sámuel törekvő debreczeni iparos neje elhunyt. Temetése ma délelőtt 10 órakor lesz a Simonffy-uteza 19. számú háztól.

* Falusi ember a nagyvárosban. A szomszédos kis Vértés községből munkát keresni jött Debreczenbe Faragó Ferencz napszámos. A munkáspiac helyett már kora reggel a koresmát kereste fel s délelőtt tiz órára alaposan elázott. A Degenfeldtérre vetődött, a hol amugy falusiasan kurjongatni kezdett. Mikor a rendőrök figyelmeztetni kezdték, azt hitte, hogy odahaza van kicsiny falujában s botjával elkezdett argumentálni a rend őrei ellen. Természetes, hogy a dolog vége bekísérés lett s Faragó Ferencz most a dutyiban elmélkedik a városi élet hátrányairól.

* Felhívjuk olvasóink figyelmét Kardos Lászlónak lapunk mai számában foglalt hírdetésére.

* Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbanjánál, a valódi „Moll-féle Seidlitz porok” bizonyultak a leg-sikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomor erősítők és vértisztítők. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

* Ápoljuk a bőrt! Az egészségtan e parancsa észszerűen és osodálatraméltó következménnyel ugy hajtható végre, ha a mosdáshoz a legjobb, legpuhább és zsirgazdag szappant használunk, nevezetesen a híres Doering-szappant a bagolylyal. Doering-szappannal kell mosdani mindazoknak, kik a bőrt szépen és puhán akarják tartani. Doering-szappant a bagolylyal kell használni mindazoknak, kiknek érdes, érzékeny bőriük van. Doering-szappannal kell minden anyának a gyermeket és csak-csemőit mosni! A bőr szép, vékony és üde marad. Doering-szappant a bagolylyal 60 fillérért mindenütt kapható.

* Az őszi és téli ujdonságok, női felöltő és női kalapokban, valamint gyermek- és leány-felöltőkben, meg-lepő nagy választékban már megérkeztek Róza Lajos legnagyobb női divat-áruházába. Debreczen, Kistemplom-bazár.

SZÍNHÁZ és ZENE.

— (Az első előadás.) Szeptember 28-án Gárdonyi Géza poetikusan szép parasztvígjátékával, a Nemzeti Színház kasszadarabjával, a Bor-ral nyitja meg a szezon. A magyar drámai költészet e legujabb gyöngytermése négyszer kerül színre. És mert október elsejéig nem tarthat bérletes előadást Komjáthy, három-szor bérletszünetben és egyszer bérletben. Baracs Imrét ezt a karakterisztikus magyar parasztot Komjáthy játsza. A ki a jeles művészt Nyiregyházán és M.-Szigeten látta ez új szerepében, az elragadtatással beszél jellemző, minden ízében tökéletes játékaról. A főszerepeket a következők játszá: Szabó Irma (Baracsné), Szigeti Lujza (Pákozdy), Odry Árpád (Matyi), Sziklay (Göre), Nagy Gyula (Durbints), Tanay (Kácsa.) Tanay azonkívül Heischer Józseffel együtt a színpadon hegedüvel kíséri Baracs, Durbints és Göre tréfás dalait. A remek vigjátéknak előreláthatólag óriási sikere lesz nálunk is.

REGÉNYCSARNOK.

A mit az éj betakar.

Angol regény.

Irta: Miss Braddon.

145.

— Jól van, — szakítá őt félbe Victor; — majd megtalálom. S mikor találhatom ott?

— Rendesen kilencz órakor.

— Jól van, — mondá Carrington miközben egy éles tekintetet vetett az iroda ajtaja felé. Ma este kilencz óra után a „Bakkeskő”-nél. De titoktartó legyen ám.

E pillanatban kilépet Eversleigh unokanővérével az irodából, mindkettő fölült a kocsiba s elhajtatnak.

Félkilenczkor elment Carrington a Bakkeskébe. Ez egy ronda kis utcában. Jim már várta őt s időtöltésből egy pohár gin-t hozatott volt magának.

— A mellékszoba üres, — mondá, — midőn Carrington megismerte, — s ha be akar jönni, háborítlanok leszünk.

Carrington a kiczifrázott koresmárosnétól egy palack konyakot és két poharat kért — azután Jim-mel bement a kijelölt szobába. . .

Ez kicsi s dohányfüsttől barnult volt. Falán löversenyképek függtek. Carrington Viktor egy asztalhoz ült és felszólította kísérőjét, hogy vele szemközt foglaljon helyet.

— Csak töltsön magának, barátom — mondá aztán s miután Hawkins e felszólításnak eleget tett, így szólt: — Nem szokásom nagy feneket keríteni, azért egyenesen a tárgyra térek. Az a pely, melyet „Bivaly”-nak nevez Spavin ur, tetszik nekem, fájdalom azonban nem vagyok valami gazdag ember s nem igen áldozhatok holmi szép lovakra. Azért megakartam őt kérdezni Hawkins, vajjon nem kaphatnám-e meg ezt a lovat valami olcsó áron?

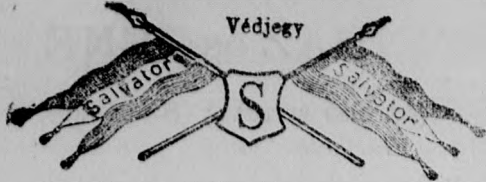
— Ha már egyszer tetszik önnek eza a ló: ugy kívánom, hogy legalább olcsó áron kapja meg; a mi engem illet, nekem nem kell ha ingyen kapnám is.

Hawkins ur egy másik pohár cognacot ivott meg, ami az előbbi gin-nel együtt igen derítő hatással volt rá.

— Azzal a paripával nehezen lehet bírni, nemde? — kérdé Viktor,

(Folytatjuk.)

NYILTTÉR.

Vesebajoknál,

a hólyag bántalmainál
és köszvényénél,az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a Lithion-forrás

Salvator

Kétféle sikerrel használhatók. E forrás kiváló tulajdonságai

Húgybajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyvíz és diétetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi poszta, máj- és veseigazgatási tünetekben vagy húgy- és savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Egeresen.

KÖZGAZDASÁG.

Tőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, szeptember 24.

Buzakinál kielégítő, vételkedvő. Nyugodt irányzat mellett 40,000 métermázsra került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonák változatlanok. Idő: szép

Buza	októberre	—	7-76-77
"	áprilisra	—	8-21-22
Rozs	októberre	—	6-67-68
"	áprilisra	—	6-96-97
Zab	októberre	—	6-57-58
"	áprilisra	—	6-95-96
Tengeri szeptemberre	—	—	5-12-13
"	májusra	—	5-11-12

Laptulajdonos: Osokónai-nyomda.

10 év óta fenálló havi és heti részlet üzletében a téli áruk nagy választékban megérkeztek és áremelés nélkül árusítatnak Kohn Hermann Hatvan-utca 17.

Bortömlők

jótállással keményedés, penészgomba és törődöttség ellen

Kuschnitzky és Grünhut

os. és kir. udvari szállítóknál

Bécs, Budapest,

I. Schottenring 5. VI. Andrassy-ut 20.

Mindennemű pincze-kellékek, szivattyúk és felszerelések.

Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Árverési hirdetmény.

A „Takarék és hitelintézet” r.-társ. zálogházában 1901. év április havában elzálogosított, illetve 1901. július hó végéig lejárt 6857—8829. sz. arany 3254—4496. sz. egyéb ingó és a három hónál rövidebb idő alatt lejárt 12,667., 12,639., 6556., 6572., 6856. sz. zálogtárgyak közül azok, amelyek ki nem váltattak vagy meg nem hosszabbítottak, 1901. évi október hó 10-én d. u 2 órakor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

Az Igazgatóság.

Kardos László

áruházában, Kossuth-utca 9. sz.

az őszi és téli idényre

megérkeztek

a sok hasznos, érdekes és szép árucikkek u. m.:

Szintartó barchentek, flanellek, flanel takarók, ágyszerítők, függönyök, paplanok, madracok, diványtakarók, szőnyegek, kecsi és ló-pokróczok, butorszövetek, linoleum és lábtörők.

Valódi szépségi áruk, asztalneműek, tűrülközők, zsebkendők, vásznak, legjobb faj Chiffonok, férfi női és gyermek kesz fehérneműek, flanel, posztó és selyem alszoknyák nagyválasztékban.

Magyarország leghíresebb

druány-gyógyforrását a

Bikssádi gyógyit mint

a drága

Selters. A

Sztójkai azonos a

karlsbadival.

Bérlők: Almer Lajos és Károly

Nagybánya.

Kapható minden fűszerüzletben.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. sz. havi és heti részlet üzletében megérkeztek az őszi és téli kézimunkák, női- és férfi felöltők, galériák, és áremelés nélkül kaphatók.

MOLL-FÉLE BORSZESZES SÓ

Csak akkor valódi, ha mind egyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Borszeszes Sós tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és a testbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzült székrekedés, májbanalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi készítmények ötéves múltja óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZES SÓ

Csak akkor valódi, ha mind egyik doboz MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A Moll” feliratú ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszeszes és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinek legismertebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek racionális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, 50 drb. 1 korona 80 fillér.

Mindem egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjegyvel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

os. és kir. udvari szállító által.

BÉCS: I., Tachlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A rakományok tetsék határozottan MOLL A.

aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben

Szent-Királyi Tivadar urnái.

Remek szép

duránczai barack

befőzésre és

uradalmi tea-vaj

állandóan friss kapható:

Czeglédy és Polgár

fűszer- és csemege-üzletében.

Bikával szemben.

Lakatos tanoncok

fizetéssel felvétetnek a

vasbutorgyárba.

Piacz-utca 83.szám alatt.

Nyomatott a „Osokónai” nyomdában Debreczenben

Vegyünk Schweizer-selymet!

Kérjék ön mintát fekete, fehér vagy színes újdonságainkból, 1 kor. 15 fillértől 18 koronáig méterenként.

Különlegesség: Selyemszövetek, látogatási, menyasszonyi, bál és utcai tolettokhoz, valamint blousok, bélesek stb.-hez.

Ausztria- és Magyarországon közvetlen magánfelelnek adunk el és a kiválasztott selyemszöveteket vám- és bérmentesen a lakásra küldjük.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz)

selyemszövet kivétel.

13096+13116

1901.

Árverési hirdetés.

A Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező Külső- és Belső-Guth és Monostor erdőségek folyó évi

makktermésének

haszonbérbeadására a beérkezett utóajánlatok folytán újabb árverés rendeltetvén el, ezen árverés határnapjával folyó 1901. évi szeptember hó 28. napjának (szombat) d. e. 10 órája a városház nagy tanácsstermében kiűzetik s arra az érdeklődők meghívotnak.

Kelt Debreczen, 1901. szeptember hó 23-án.

A városi tanács.

Cséplőgép részek,

Lendkerekek (különbféle nagyságban), manometer (feszítőmérő) egészen új.

Ajtók, ablakrácsok, csatornarácsok más építkezéshez való

vastárgyak különféle kovács-szerszám: satuk, üllők, fújtató, vasesztergapad, szerszámacél kompozíció. Kijavított takaréktűzhelyek, igen mérsékelt árban kaphatók

KLEIN JAKAB

Ócska vasüzletében, főútszede udvar. Ócska vas és fémét a legmagasabb árban veszek.

Teljesen kijavított vetőgépek 13. 15. 17. és 21. soros feltűnő olcsó árban, — előnyös fizetési feltételek mellett.

Piacz-utcai bolthelyiségek folyó év november 1-re bérbe adatnak.

Értesítés nyerhető az Ipar és kereskedelmi banknál.

Aláírási felhívás

az „Első Debreczeni Zálogkölcsonzó Bank” részvénytársaság részvényeinek jegyzésére.

Az „Első debreczeni magánkézi zálogkölcsonzó üzlet” cég alatt Debreczenben évtizedek óta folytatott zálogkölcsonzó üzlet üzemenek s jogának átvételére és kibővítésére Debreczen székhelylvel

„Első Debreczeni Zálogkölcsonzó Bank”

cég alatt részvénytársaság alakul.

A részvénytársaság 25 évre alakul, de működési tartama közgyűlésileg meghosszabbítható.

Az alaptőke 150,000 koronában állapítatik meg, mely 750 drb egyenkint 200 korona névértékű névre szóló részvény kibocsátása által szerzetetik be.

Ezen 750 drb. részvény közül 300 db.-nak jegyzése után az aláírás alkalmával készpénzben fizetendő a névérték 10%-a, míg a fennmaradó 90% az alakuló közgyűlés által megszabandó időben lesz befizetendő; a többi 450 drbnak jegyzése után az aláírás alkalmával ugyancsak 10%-a, a névértéknek lesz készpénzben lefizetendő, továbbá 40% az alakuló közgyűlés által megszabandó időben és a hátralékos 50%, melyről kötelezvény adandó, befizetésének módozatait s időpontját a közgyűlés határozza meg s fogja a részvényesektől bekérni.

A részvények jegyzésének véghatárideje 1901. évi október hó 1.

A jegyzett részvényekre köteles 10 és 40%-os és 90%-os befizetések. a helybeli „Alföldi Takarékpénztár” által fognak kezeltetni a részvénytársaság megalakulásáig.

Az első igazgatóság kinevezésének jogát az alapítók maguknak tartják fenn.

Az „Első debreczeni magán kézi zálogkölcsonzó üzlet” üzemenek, valamint ügyleteinek átengedéseért a jelenlegi tulajdonosnak részvényenkint 10 korona felpenz fizetendő a részvények jegyzése alkalmával, mely összeg a részvény árába be nem tudatik.

Ezen feltételek nyilvánossá tétele mellett becsátjuk a részvénytőke beszerzésére szükséges részvényeket nyilvános aláírásra, kijelentvén, hogy tulajjegyzés esetén aránylagos leszállításnak lesz helye.

Az „Első Debreczeni Zálogkölcsonzó Bank” részvt. alapítói nevében:

KATZ JAKAB.